

Sag C-331/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

25. maj 2023

Forelæggende ret:

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent

Afgørelse af:

22. maj 2023

Sagsøger:

Dranken Van Eetvelde NV

Sagsøgt:

Den belgiske stat

Hovedsagens genstand

Hovedsagen vedrører momssvig med forfalskede fakturaer.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Med denne præjudicielle forelæggelse i henhold til artikel 267 TEUF anmoder den forelæggende ret [Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent (ret i første instans i Østflandern, afdeling Gent, Belgien)] i det væsentlige Domstolen om at undersøge, om artikel 51a, § 4, i Belgische Btw-wetboek (den belgiske merværdiafgiftslov, herefter »WBTW«) er forenelig med proportionalitetsprincippet, neutralitetsprincippet og momsdirektivets artikel 205. Den forelæggende ret ønsker også oplyst, om kumulationen af administrative og strafferetlige sanktioner i denne retssag er forenelig med princippet ne bis in idem som omhandlet i chartrets artikel 50.

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Er WBTW's artikel 51a, § 4, i strid med artikel 205 i direktiv 2006/112 sammenholdt med proportionalitetsprincippet, eftersom denne førstnævnte bestemmelse foreskriver ubetinget solidarisk hæftelse, og retten ikke kan bedømme dette på baggrund af den enkeltes deltagelse i momssvigen?
- 2) Er WBTW's artikel 51a, § 4, i strid med artikel 205 i direktiv 2006/112 sammenholdt med princippet om afgiftsneutralitet på momsområdet, såfremt denne førstnævnte bestemmelse skal fortolkes således, at en person i den efter loven betalingspligtige persons sted hæfter solidarisk for erlæggelse af momsen, uden at der skal tages hensyn til det fradrag for indgående moms, som den efter loven betalingspligtige kan foretage?
- 3) Skal artikel 50 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning, der tillader kumulation af (administrative og strafferetlige) sanktioner af strafferetlig art på grundlag af forskellige sager for de samme faktiske lovovertrædelser, der imidlertid er begået i løbet af flere på hinanden følgende år (men som strafferetligt skal kvalificeres som fortsat lovovertrædelse med samme forsæt), idet lovovertrædelsen for så vidt angår et år retsforfølges administrativt, og lovovertrædelsen for så vidt angår et andet år retsforfølges strafferetligt? Skal disse lovovertrædelser ikke anses for at være uløseligt forbundne med hinanden, fordi de er begået i løbet af flere på hinanden følgende år?
- 4) Skal artikel 50 i [chartret] fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter der kan indledes en sag mod en person med henblik på pålæggelse af en administrativ bøde af strafferetlig karakter for en lovovertrædelse, for hvilken den pågældende allerede er blevet endeligt domfældt, når henses til, at begge sager gennemføres fuldstændigt uafhængigt af hinanden, og den eneste garanti for, at stregheden af alle pålagte sanktioner er i overensstemmelse med den pågældende lovovertrædelses grovhed, består i, at Finanzgericht [(domstol i skatte- og afgiftsretlige sager)] kan foretage en vurdering af proportionalitetsprincippet i sagen, hvorimod den nationale lovgivning ikke indeholder regler herom, herunder heller ikke regler, som giver den administrative myndighed mulighed for at tage hensyn til den allerede pålagte strafferetlige sanktion?

Anførte EU-retlige forskrifter

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 50 (princippet ne bis in idem)

Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem, artikel 205 (solidarisk forpligtelse for erlæggelse af moms)

Anførte nationale forskrifter

Grondwet (forfatning), artikel 10 (ligebehandlingsprincip), artikel 11 (princip om forbud mod forskelsbehandling) og artikel 172 (princip om ligebehandling på skatte- og afgiftsområdet)

Btw-wetboek (merværdiafgiftslov), artikel 51a, § 4, (solidarisk forpligtelse til erlæggelse af moms), artikel 70, §§ 1 og 2 (bøder), artikel 84b (pligt til at give meddelelse om indicier for afgiftssvig i tilfælde af forlænget forældelsesfrist), artikel 85, § 1 (inddrivelse)

Wetboek van strafvordering (strafferetsplejelov), artikel 29, stk. 3 (statskassens pligt til at underrette anklagemyndigheden om mistanke om skatte- og afgiftssvig)

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren forhandler drikkevarer. De belgiske skatte- og afgiftsmyndigheder kontrollerede sagsøgerens momsanmeldelser for regnskabsåret 2011. Der blev i denne forbindelse konstateret uregelmæssigheder. Det gøres gældende, at sagsøgeren har udstedt falske fakturaer på levering af drikkevarer til privatpersoner. I virkeligheden blev drikkevarerne leveret til afgiftspligtige kunder (der drev hoteller og restauranter), som skal have videresolgt disse »sort«.
- 2 Samme type overtrædelser blev konstateret allerede i forbindelse med de to sidste skatte- og afgiftskontroller (vedrørende regnskabsårene 2001-2002 og regnskabsåret 2004). Sagsøgeren blev også dømt for dette ved dom af 10. april 2008 og af 17. november 2008. I begge domme blev sagsøgeren idømt en bøde.
- 3 Den 21. december 2018 anlagde sagsøgeren sag ved den forelæggende ret til prøvelse af et betalingspåkrav af 10. december 2018 vedrørende inddrivelsen af den skyldige moms og de skyldige bøder.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 4 Sagsøgeren har gjort gældende, at ifølge Domstolens praksis kan ingen hæfte ubetinget for en andens momssvig (hvilket imidlertid ikke desto mindre er bestemt i WBTW's artikel 51a, § 4). En sådan ubetinget hæftelse går ud over, hvad der er nødvendigt for at beskytte statens krav og bekæmpe skatte- og afgiftssvig (jf. Domstolens dom af 21.12.2011 og af 11.05.2006 samt yderligere retspraksis, som disse domme henviser til). Herved tilsidesættes proportionalitetsprincippet.
- 5 Sagsøgte er af den opfattelse, at den ubetingede hæftelse for den skyldige moms hverken strider mod proportionalitetsprincippet eller princippet om afgiftsneutralitet på momsområdet, og at der ikke foreligger nogen tilsidesættelse af princippet ne bis in idem.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 6 Da WBTW's artikel 51a, § 4, omhandler en ubetinget hæftelse for erlæggelsen af moms, kan denne bestemmelse være i strid med proportionalitetsprincippet og/eller princippet om afgiftsneutralitet på momsområdet.
- 7 Desuden er også princippet ne bis in idem gjort gældende. Ifølge dette princip kan der ikke rejses ny straffesag mod den samme person vedrørende samme lovovertrædelse efter en første endelig straffedom. Dette princip anvendes forskelligt, alt efter om det relaterer sig til indkomstskat eller til moms.
- 8 Endelig er også problematikken om kumulation af en administrativ sanktion og en strafferetlig sanktion, der er knyttet til samme forsæt, et vigtigt juridisk spørgsmål, som skal undersøges i lyset af EU-rettens almindelige principper.
- 9 En besvarelse af disse spørgsmål er af betydning for vurderingen af, om sagsøgeren skal betale de undtagne afgifter.